

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 132/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosti spoločností LUMASA, s. r. o., NEMIKA, s. r. o., TEKTA, s. r. o., BELOJA, s. r. o., FORTYS, s. r. o., FREDAN, s. r. o., GELINA, s. r. o., KOBYS, s. r. o., VUSTA, s. r. o., ZAGEA, s. r. o., ALANA, s. r. o., ZIVNA, s. r. o., NOLREA, s. r. o., DORZA, s. r. o., SIROX, s. r. o., LUDIANA, s. r. o., LIBANA, s. r. o., SIDEN, s. r. o., SADERTA, s. r. o., a VIREL, s. r. o., všetky so sídlom Košická 44, Bratislava, zastúpených advokátkou Mgr. PhDr. Helenou Drappanovou, konateľkou Advokátskej kancelárie ČIČMANEC & DRAPPANOVÁ, s. r. o., Prievozská 14/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky oznámeniami Daňového úradu Bratislava z 8. októbra 2014 č. 9101302/5/4538922/2013, č. 9101302/5/4538983/2013, č. 9101302/5/4539517/2013, č. 9101302/5/4538592/2013, č. 9101302/5/4538676/2013, č. 9101302/5/4538701/2013, č. 9101302/5/4538738/2013, č. 9101302/5/4538775/2013, č. 9101302/5/4539577/2013, č. 9101302/5/4539600/2013, č. 9101302/5/4538560/2013, č. 9101302/5/4539682/2013, č. 9101302/5/4539020/2013, č. 9101302/5/4538638/2013, č. 9101302/5/4539487/2013, č. 9101302/5/4538884/2013, č. 9101302/5/4538835/2013, č. 9101302/5/4539088/2013, č. 9101302/5/4539054/2013 a č. 9101302/5/4539554/2013 a takto

rozhodol:

1. Sťažnosť spoločnosti LUMASA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23036/2013, spoločnosti NEMIKA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23037/2013, spoločnosti TEKTA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23038/2013, spoločnosti BELOJA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23039/2013, spoločnosti FORTIS, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23040/2013, spoločnosti FREDAN, s. r. o., vedenú pod sp. zn. 23041/2013, spoločnosti GELINA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23042/2013, spoločnosti KOBYS, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23043/2013, spoločnosti VUSTA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23044/2013, spoločnosti ZAGEA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23045/2013, spoločnosti ALANA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23046/2013, spoločnosti ZIVNA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 2047/2013, spoločnosti NOLREA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23048/2013, spoločnosti DORZA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23049/2013, spoločnosti SIROX, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23050/2013, spoločnosti LUDIANA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23051/2013, spoločnosti LIBANA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23052/2013, spoločnosti SIDEN, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23053/2013, spoločnosti SADERTA, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23054/2013, a spoločnosti VIREL, s. r. o., vedenú pod sp. zn. Rvp 23055/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 23036/2013.

2. Sťažnosť spoločnosti LUMASA, s. r. o., NEMIKA, s. r. o., TEKTA, s. r. o., BELOJA, s. r. o., FORTIS, s. r. o., FREDAN, s. r. o., GELINA, s. r. o., KOBYS, s. r. o., VUSTA, s. r. o., ZAGEA, s. r. o., ALANA, s. r. o., ZIVNA, s. r. o., NOLREA, s. r. o., DORZA, s. r. o., SIROX, s. r. o., LUDIANA, s. r. o., LIBANA, s. r. o., SIDEN, s. r. o., SADERTA, s. r. o., a VIREL, s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 27. decembra 2013 doručené sťažnosti spoločností LUMASA, s. r. o., NEMIKA, s. r. o., TEKTA, s. r. o., BELOJA, s. r. o., FORTIS, s. r. o., FREDAN, s. r. o., GELINA, s. r. o., KOBYS, s. r. o., VUSTA, s. r. o., ZAGEA, s. r. o., ALANA, s. r. o., ZIVNA, s. r. o., NOLREA, s. r. o., DORZA, s. r. o., SIROX, s. r. o., LUDIANA, s. r. o., LIBANA, s. r. o., SIDEN, s. r. o., SADERTA, s. r. o., a VIREL, s. r. o., všetky so sídlom Košická 44, Bratislava (ďalej len „sťažovatelia“), každá z nich konajúca prostredníctvom konateľa PhDr. Lukáša Kocúna, namietajúcich porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) oznámeniami Daňového úradu Bratislava (ďalej len „daňový úrad“) z 8. októbra 2014 č. 9101302/5/4538922/2013, č. 9101302/5/4538983/2013, č. 9101302/5/4539517/2013, č. 9101302/5/4538592/2013, č. 9101302/5/4538676/2013, č. 9101302/5/4538701/2013, č. 9101302/5/4538738/2013, č. 9101302/5/4538775/2013, č. 9101302/5/4539577/2013, č. 9101302/5/4539600/2013, č. 9101302/5/4538560/2013, č. 9101302/5/4539682/2013, č. 9101302/5/4539020/2013, č. 9101302/5/4538638/2013, č. 9101302/5/4539487/2013, č. 9101302/5/4538884/2013, č. 9101302/5/4538835/2013, č. 9101302/5/4539088/2013, č. 9101302/5/4539054/2013 a č. 9101302/5/4539554/2013 (ďalej len „oznámenia“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že každý zo sťažovateľov «... Dňa 20. 09. 2013... predložil daňovému úradu oznámenie, že podľa § 4 ods. 6 zákona DPH sa stal platiteľom dane z pridanej hodnoty z dôvodu, že sa stal jedným z právnych nástupcov spoločnosti BREXTA, s. r. o., so sídlom Košická 44, 821 08 Bratislava..., ktorá zanikla bez likvidácie podľa § 69 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObchZ“) rozdelením a podľa § 69 ods. 4 ObchZ prešlo imanie zanikajúcej spoločnosti na sťažovateľa... Dňa 8. 10. 2013 daňový úrad vydal pod sp. zn.:... Oznámenie o nevydaní osvedčenia podľa § 4 ods. 6 zákona o DPH...».

3. Sťažovatelia uviedli, že „Právnym dôvodom neakceptovania oznámenia sťažovateľa o tom, že sa stal platiteľom DPH podľa § 4 ods. 6 zákona o DPH, nevydania osvedčenia o registrácii a nepridelení identifikačného čísla pre DPH, bol názor daňového úradu, vychádzajúci zo Smernice rady 2006/112/ES a ustálenej judikatúry EÚ, podľa

ktorých môže postavenie platiteľa DPH nadobudnúť len zdaniteľná osoba, ktorá vykonáva ekonomickú činnosť, ako i z výkladu pojmov používaných v zákone o DPH, pri ktorých nie je možné vychádzať len z gramatického výkladu tohto zákona, ale je potrebné využiť aj výklad systematický v úzkom vzťahu s výkladom teleologickým, čo znamená, že pri aplikácii ustanovení zákona o DPH daňová správa sleduje zmysel a účel týchto ustanovení, ako aj kontext v akom je tento právny predpis upravený, v dôsledku čoho ustanovenie § 4 ods. 6 zákona o DPH nie je možné vykladať nezávisle od iných ustanovení s poukazom na ustanovenie § 3 zákona o DPH.“.

4. Podľa názoru sťažovateľov *„Takýto výklad ustanovenia § 4 ods. 6 zákona o DPH... trpí vadou arbitrárnosti, nekonformnosti s ústavou a predstavuje ľubovôľu daňového úradu pri výklade tohto ustanovenia“.*

5. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy *„Oznámením daňového úradu o nevydaní osvedčenia podľa § 4 ods. 6 zákona DPH z 08. 10. 2013 sp. zn...“.* Súčasne žiadali zrušenie predmetných oznámení a vrátenie vecí daňovému úradu na ďalšie konania a priznanie im trov právneho zastúpenia.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

9. Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a napadnutými rozhodnutiami (oznámeniami) daňového úradu o nevydaní im osvedčenia „*podľa § 4 ods. 6 zákona DPH z 08. 10. 2013*“ (body 1 a 5).

II.A

K spoločnému prerokovaniu vecí

10. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých

istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

11. S prihliadnutím na v zásade identický obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 23036/2013 až sp. zn. Rvp 23055/2013 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na skutočnosť, že sťažovatelia sú právnymi nástupcami zaniknutej spoločnosti BREXTA, s. r. o. (pozri bod 2), v mene ktorých koná ich spoločný konateľ (PhDr. Lukáš Kocún), a daňového úradu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.B

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označenými oznámeniami daňového úradu

12. Sťažovatelia považujú namietané oznámenia daňového úradu z 8. októbra 2013, ktorými malo dôjsť k porušeniu označeného základného práva, za arbitrárne a nekonformné s ústavou. Daňovému úradu vytýkajú najmä „*ľubovôľu... pri výklade... § 4 ods. 6 zákona o DPH...*“ (pozri body 3 a 4).

13. Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmvajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve súdy preskúmvajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú

oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 OSP).

14. Z hľadiska ustálenej praxe súdov rozhodujúcich v rámci správneho súdnictva nie je dôležité a rozhodujúce, ako je príslušný akt správneho orgánu z hľadiska jeho formy označený, ale podstatnou skutočnosťou je to, či správny orgán individuálnym správnym aktom autoritatívnym a právnej moci schopným spôsobom zasiahol do právnej sféry fyzickej alebo právnickej osoby. Vždy je rozhodujúci vecný obsah aktu a v žiadnom prípade nie je rozhodujúce jeho formálne označenie. Pokiaľ je príslušný akt správneho orgánu označený či už „oznámenie“ alebo „upozornenie“, alebo „opatrenie“, príp. je označený iným spôsobom, nie je takáto skutočnosť rozhodujúca pre otázku posúdenia prípustnosti súdneho prieskumu, ale rozhodujúcou skutočnosťou je to, či správny orgán svojím aktom autoritatívnym a právnej moci schopným spôsobom zasiahol do právnej sféry fyzickej alebo právnickej osoby (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 23/2012 z 30. januára 2013).

15. Je zrejmé, že nevydaním osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty sťažovateľom mohlo byť zasiahnuté do ich právneho postavenia, keďže zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení aktuálnom v čase rozhodovania spája s postavením platiteľa dane z pridanej hodnoty celý rad oprávnení a povinností.

16. Z uvedeného vyplýva, že vo vzťahu k namietanej nezákonnosti oznámení daňového úradu bol na základe správnej žaloby oprávnený rozhodnúť v rámci správneho súdnictva všeobecný súd. Túto právomoc všeobecného súdu nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom (mutatis mutandis IV. ÚS 78/04). Ústava a zákon o ústavnom súde vylučujú, aby si sťažovateľ vyberal spôsob ochrany svojho základného práva a orgán, pred ktorým ho uplatní, čo je vyjadrené princípom subsidiarity právomoci ústavného súdu.

17. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že pred právomocou ústavného súdu ešte existoval iný (všeobecný) súd, ktorý bol v prvom rade povolaný

poskytnúť ochranu označeného práva sťažovateľov, ktorého porušenie namietajú, a preto ich sťažnosti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na ich prerokovanie [čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. m. m. III. ÚS 310/07, IV. ÚS 276/08, IV. ÚS 216/2010, III. ÚS 540/2011)].

18. Vzhľadom na to, že sťažnosti boli odmietnuté ako celok a rozhodnutie o zrušení označených oznámení daňového úradu, ako aj rozhodnutie o trovách konania je viazané na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľov (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažností, ktorou sa sťažovatelia domáhali ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2014